

HE PAREKURA NA TE AHI.

He banga aroha te weranga i te ahi o etahi pakeha o Pararata, he taone kei Ahitereria, e tata ana ki Merepana. O nga tangata tekau ma toru i roto i te whare e ono ano i honoa. E iwa nga rauma o te whare, kahore he whakapaparanga, he watea katoa nga taia, na reira i maharotia ai te mahi rawa o nga tangata i mate. I tinata te ahi i te kitini, na tetahi tamaiti tane i kite tuatahi. I karanga ano ia: "He ahi, he ahi!" katahi ka oma ki waho, ka pohehe kua puta katoa era atu ki waho. I puta i a ia tona papa me tona whaea me ono tuahine pakupaku tokorua, ko tetahi ona tauna tane ko Heteri manua ano i rere ki waho. Nga mea i mate ko tona tuahine pakeke ko Rinita e 21 nga tau, ko Kotiria 11 nga tau, ko tona uaakana ko Tamati e 24 nga tau, ka tata tonu te ra e marenatia ai ia, ko Tamati ka iwa nga tau, ko tona tuahine moe tane hoki ko Mihi Oroki me ana tamariiki tokorua e 3 tau o tetahi 11 maraua o tetahi. I mate ai te wahine nei na te ahi i ona tamariiki, i tata tonu ia te puta ki waho. I te kitenga i nga tinana e whakawhirimaki ana taua wahine ki te matapihi ko tona tamaiti paku ki roto tonu ona ringaringa awahi ai, ko tona tamaiti ahua pakeke ki ona waewae takoto ai, i toia aaseretia pea e ia rokotinga ka he noa iho te manawa i te pawa o te ahi. Ka kitea te aroha o te koka ki nga hua o tona tinana! E manna noa iho te ora o taua wahine mehenuea ia kaore i whakautu ki ona whakautu. Ko tona tane kei Awherika ki te tonga, no te whawhaitanga nei ka tona mai e ia tona wahine ki ona matua noho ai hei te Kirihimete ka haere mai ai ia ki te tiki mai i a ratou ko ona tamariiki. Tena te rongu aitia kei te ngau kino i tona ugakau. I mohiotia ano hoki i whawhai a Rinita raua ko Kotiria ki te mate. I tae rawa raua ki te ara-roa o te whare, engari na to raua tutukitanga ki te kaata-tamariiki i mate ai raua, ko o raua waewae i uru ki roto i nga wira o te kaata. He nui te pouri i pa mai ki nga tangata i kite i nga tinana, ko Mihi Oroki e awahi tonu ana i tana tamaiti kohungahunga.

PITOPITO KORERO.

Ko nga kamupene hoia Maori o Niu Tirenī nei e toru ano; kei Wairarapa, kei Kaiapoi, kei Te Aute. Ko nga ope tuatahi tuarua he

eke hoiho, ko te nga tamariki o Te Aute he ope waewae. He pakeha te nuinga o nga apiha o te ope o nga taitamariki o Ngaitahu, ko te apiha tuarua he Maori, ko Hopere Uru. Ko Uru tetahi o nga Maori i haere ki Ingarangi. He mahi pai tenei ma nga taitama Maori, engari ki te tinata hoki kua rawa hei ngakau-kore, hei hioha penei me te nuinga o nga mahi a te Maori, mahi whakatangitangi penei me era atu mahi. E ki ana ko Ngatiporou; "He mura ahi."

No te 18 o Hepetema ka marenatia a Hera Herangi mokopuna a Tawhiao, iranutu o Mahuta, ki a Tungia Hema te Ao, mokopuna a Kopata te Ao. I marenatia raua ki Otaki. Tekau ma ono ano nga tau o te tane. No Ngatiraukawa a Tungia no Ngatimahuta a Hera.

Te tino korero o Ahitereiria inaianei ko te whakakotahitanga i nga kawanatanga e ono: o Niu Tauti Weera, o Wikitoria, o Kuinirana, o Tauti Ahitereiria, o Weeta Ahitereiria, o Tabinania. Hei te 1 o nga ra o Hanuere 1901 ka tinata tenei kotahitanga. Kua whakauetia e te Kuini kia haere mai tona mokopuna, te Tiuka o Ioka, raua ko tona hoa wahine ki te whakatuwhera i te paremete tuatahi. Ko te Tiuka te matamua a te Pirinihi o Weiri. E haere mai pea raua i ringa i te iata o te Kuini, i a "Wikitoria me Arapeti," e haere mai hoki he ope manua hei arahi mai i te kaupuke o te Tiuka. E whiti ana mai raua ki Niu Tirenī nei.

Kei te whakananga tonu a Niu Tirenī ki te uru ki te kore ranei e uru ki tenei kotahitanga. Ki te whakaaro a etahi tangata kaore he painga o te uru o Niu Tirenī i te tawhiti rawa atu o Ahitereiria, engari kei te whakahaere to ratou Pirinihi ki te whakakotahi i Niu Tirenī me nga manua montere o te manua, ara o Whiti, o Karotonga me era atu montere.

Te tino korero o Ingarangi inaianei, ehara i te whawhai ki Taranawaa, engari ko te puotitanga mo te paremete. Kei te kanwhari Kawanatanga kei te kanwhari hoki te Apitihana. E mea ana te kawanatanga i te mea ka tata te mutu te whawhai ki a Awherika kia waiho ano ma ratou e ata whakaoti, na ratou hoki i whakare i whakahaere te whawhai. Ko te Apitihana kei te whakahe ki te whakahaeretanga i te Tari Whawhai. Kua to ano te kawanatanga, kaha atu.

Kaore ano kia mau nga mangamangu kahuru i Niu Tauti Weera, kei te ngahere tonu